

Ranta-Virkkulan Eränkävijät ry
Tapionkuja 4
91900 Liminka

Ympäristöministeriö
PL 35
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo@ym.fi

Lausuntopyyntö 20.10.2021 (Dnro VN/18153/2021)

LAUSUNTO KOSKIEN POHJOIS-POHJANMAAN MAAKUNTAAN VALTION MAALLE PERUSTETTAVIA LUONNONSUOJELUALUEITA

Ranta-Virkkulan Eränkävijät ry kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa esityksen kohteena olevista asetusluonnoksista seuraavaa.

Ranta-Virkkulan Eränkävijät ry toimii Limingan kunnan alueella. Seurassa on jäseniä noin 70. Metsästys on tärkeä harrastus paikallisille asukkaille. Seuran jäsenet osallistuvat hirvijahtiin, hoitavat riistakolmiolaskentaa ja muuta riistanhoitotyötä, riistaruokintaa, SRVA-toimintaa ja ylläpitävät Tassu-järjestelmää kirjaamalla ilves-, susi- ja muut suurpetohavainnot. Pienriistan metsästys on usealle seuran jäsenelle jokasyksyinen liikuntamuoto. Nimenomaan tässä mielessä paikallisten mielipide pitää ottaa huomioon, kun metsästyksen salliminen lisää suojelun hyväksyvyyttä paikallisten keskuudessa. Kun alueet luonnastettiin Natura 2000 -verkoston suojelualueiksi, yksityisten maanomistajien peruslähtökohta oli, ettei metsästys-oikeutta tule rajoittaa kyseisillä alueilla. Tästä lupauksesta tulee pitää kiinni.

Seuran vuokraamien alueiden osalta suojeluesitys koskee Liminganlahtea.

Esityksen vaikutukset metsästykseseen Ranta-Virkkulan Eränkävijät ry:n alueella

Liminganlahden alueesta iso osa on rauhoitettu metsästykseltä jo aikaisemmin. Osa nyt esitetystä lohkoista sijoittuu nykyisen vesilintujen rauhoitusalueen reunamille ja ulkopuolelle. Tästä aiheutuu nykyisten metsästysalueiden pirstaloitumista. Kartalla näkyy pinta-alaltaan muutaman hehtaarin palstoja, jotka kuuluisivat suojelualueisiin. Nämä pienet lohkot vaikeuttavat tarpeettomasti metsästystä ja voivat aiheuttaa tahattomiakin rajan ylityksiä metsästyslanteissa. Ranta-Virkkulan Eränkävijät ry esittää, että sellaiset alueet, jotka eivät ole suoraan yhteydessä nykyisiin suojelualueisiin poistetaan esityksestä. Ranta-Virkkulan Eränkävijät ry mielestä metsästyksen mahdollisimman laaja jatkuminen nyt perustettavilla alueilla on välttämätöntä muun muassa luonnon monimuotoisuuden säilyttämisen ja runsastuessaan mahdollista vahinkoa

tuottavien lajien hallinnan näkökulmasta. Kestävä metsästys on muiden luonnonkäyttömuotojen kanssa yhdenvertaisena tärkeä osa virkistystä ja maakunnan kulttuuriperintöä.

On olemassa lukuisia hyviä esimerkkejä siitä, miten metsästys ja muu virkistyskäyttö ovat hyvin yhteensovitettavissa. Muu virkistyskäyttö luonnonsuojelualueilla tapahtuu pääsääntöisesti alkukesästä alkusyksyyn, etupäässä viikonloppuisin.

Sallittujen riistalajien luettelo tulisi olla kattavampi. Paikalliset metsästäjät nostavat esille erityisesti hirven, jäniseläimet, metsäkanalinnut, pienpedot, kanadanmajavan, villisian sekä etenkin suurpetojen metsästyksen jatkumisen. Metsästysseuroja ja heidän näkemyksiään tulee näissä tilaisuuksissa aidosti kuunnella eikä vain kuulla nimellisesti.

Laji- ja lajiryhmäkohtainen tarkastelu

Minkki, supikoira ja kettu

Ranta-Virkkulan Eränkävijät ry pitää tärkeänä, että minkin ja supikoiran pyynti tulee sallia valtioneuvoston perustamisasetuksessa luonnonsuojelulain 17a §:n nojalla kaikilla suojeltavilla alueilla, jolloin kullekin alueelle ei tarvita erillistä luonnonsuojelulain 15 §:n mukaista poikkeuslupaa. Erillinen poikkeuslupa näiden lajien pyyntiä varten lisää tarpeettomasti lupabyrokratiaa ja käytännössä tarpeettomasti lopettaisi haitallisten vieraspetojen metsästyksen. Liminganlahden alueella on alkamassa valtakunnallinen Helmi hanke, jonka avulla on tarkoitus poistaa minkkiä ja supikoiraa. On tärkeää, että suojelutoimenpiteet eivät vaarananna Helmi hankkeen toteutumista Liminganlahden alueella. Minkki ja supikoira ovat haitallisia vieraslajeja ja ne ovat erityisen haitallisia linnustolle merkittävillä luonnonsuojelualueilla, joilla niiden saalistus aiheuttaa merkittäviä pesimätappioita. Minkin ja supikoiran haitallisuus alkuperäislajistolle on osoitettu useissa eri tutkimuksissa.

Ketun ottaminen mukaan SPA-alueilla tapahtuvaan pienpetopyyntiin on tarpeellista ja linnuston pesimämenestyksen kannalta hyvä asia.

Ranta-Virkkulan Eränkävijät ry esittää, että minkin ja supikoiran pyynti sekä ketun metsästys tulisi sallia Liminganlahden alueella 1.8.–30.4. välisenä aikana. Supikoiraa ei voi käytännössä pyytää esityksessä mainittuna aikana 20.10.–31.3, koska ne ovat siihen aikaan talvihorroksessa. Seuran mielestä supikoiran ja minkin lisääntyminen sekä kasvanut kettukanta on huomattavasti suurempi haitta perustettavien luonnonsuojelualueen suojelutavoitteille, kuin vieraspetopyynnistä mahdollisesti koituva hyvin vähäinen häiriö. Pidempi pyyntiaika mahdollistaa monipuolisten pyyntimenetelmien käytön, lisää mahdollisuutta saada pyynnin kannalta haastavatkin alueet mahdollisimman tyhjiksi näistä haitallisista vieraslajeista.

Käytännön kokemus on osoittanut, että aktiiviset koiraa apuna käyttäen tapahtuvat pyyntimuodot ovat ylivoimaisesti tehokkaimpia tapoja pyytää erityisesti supikoiraa. Haaskan ja riistakameran käyttö koiraa apuna käyttävän pyynnin

suuntaamisessa poistaa käytännössä mahdollisuuden, että koulutettu koira poikkeaisi supikoiran jäljeltä häiritsemään muita eläimiä.

Metsäkanalinnut

Riistakolmioilta kerätystä aineistoista 2000-luvun osalta voidaan todeta, että metsäkanalintukannat, metso, teeri, pyy ovat toipuneet hyvin vuosien 2015–2016 tilapäisestä aallonpohjasta. Metsäkanalintukannat kestävät hyvin oikein mitoitettua metsästysverotusta.

Vesilinnut ja hanhi

Merkittävä osa Liminganlahdesta on jo rauhoitettu vesilintujen metsästykseltä. Ranta-Virkkulan Eränkävijät ry:n mielestä nykyisen suojelualueen ulkopuolelle esitetyt uudet suojelualueet eivät paranna suojelun tasoa. Ne vain pirstaloivat nykyisiä metsästysalueita ja vaikeuttavat tarpeettomasti vesilintujen metsästystä.

Metsäjänis ja rusakko

Ranta-Virkkulan Eränkävijät ry näkee myönteisenä, että rusakon ja jäniksen metsästys olisi mahdollista Liminganlahden alueella.

Näätä

Nyt esitetyillä Liminganlahden suojelualueilla tulisi sallia myös näädän metsästysmahdollisuus vieraspetojen (supikoira ja minkki) ja ketun pyynnin lisäksi.

Kanadanmajava

Lausunnolla olevan esityksen mukaisesti kanadanmajavan metsästys ei olisi sallittua perustettavilla luonnonsuojelualueilla kuin ainoastaan luonnonsuojelulain 15 § mukaisella poikkeusluvalla. Asiantuntijoiden arvion mukaan kyseinen menettely ei ole kuitenkaan riittävän joustava ja nopea tehokkaaseen vahinkojen ehkäisemiseen tai majavakannan hallintaan. Myös suojelualueen ympärillä oleviin talousmetsiin ja pelloille voi syntyä merkittäviä taloudellisia vahinkoja veden noustessa suojelualueelta sinne nopeasti.

Villisika

Asetusesityksen mukaisesti villisian metsästys ei olisi sallittua perustettavilla luonnonsuojelualueilla. Vaikka Pohjois-Pohjanmaan maakunta ei ole toistaiseksi tiheän villisikakannan aluetta, on todennäköistä, että ilmastonmuutoksen edetessä villisikakanta vahvistuu myös Pohjois-Pohjanmaan maakunnan alueella. Tähän on perusteltua siten varautua myös säädösten avulla, sillä jälkeenpäin se on työlästä.

Hirvi, valkohäntäpeura ja metsäkauris

Hirvenmetsästystä sallittaisiin esityksen mukaisesti Liminganlahden alueella, mikä on hyvä asia. Hirvenmetsästyksen kaikki pyyntimuodot tulee olla sallittuja mm. koirien avulla tapahtuva metsästys. Lausunnolla olevan esityksen mukaisesti valkohäntäpeuran ja metsäkauriin metsästys ei kuitenkaan olisi sallittua.

Tilastojen mukaan metsäkauriin ja valkohäntäpeuran liikennevahingot ovat korkeimmillaan rannikkoalueilla. Runsaiden liikennesuoritemäärien välittämässä läheisyydessä on tarpeen säädellä hirvieläinkantoja.

On myös nähtävissä, että tulevaisuudessa leudontuvien talvien myötä metsäkauris- ja valkohäntäpeurakanta tulee kasvamaan myös Pohjois-Pohjanmaalla. Tähän on järkevää ja perusteltua varautua säädöksissä jo etukäteen.

Suurpedot

Asetusluonnoksessa esitetään suurpetojen metsästystä kiellettäväksi. Perustettavilla luonnonsuojelualueella liikkuu vuosittain susia ja ilveksiä tappaen nautoja ja pienempiä kotieläimiä. Suurpetojen metsästys tulee sallia perustettavilla suojelualueilla. Näin varsin tärkeä ja lajien kannanhoitosuunnitelmiin (karhu, ilves, susi) kuuluva suurpetojen kannanhoidollinen metsästys ei tarpeettomasti hankaloituisi Pohjois-Pohjanmaan alueella. Liminganlahden alueella on runsaasti laitumia, joissa laidunnetaan lampaista ja nautaeläimiä. Kesällä 2021 suurpedot aiheuttivat jo ko. alueella huomattavia eläinvahinkoja. Sudet tappoivat lampaista yli 30 kpl ja useita nautoja. Jos laidunnusta halutaan jatkaa rantaniittyjen hoitamiseksi, niin on välttämätöntä, että suurpetojen karkotus/poisto voidaan hoitaa ilman erillistä lupaprosessia.

Rauhoittamattomat linnut

Rauhoittamattomien lintujen metsästyksen salliminen Liminganlahden alueella tukisi myös luonnonsuojelualueen suojelutarkoitusta. Rauhoittamattomia lintujen (varis, harakka, naakka, harmaalokki, merilokki) vähentäminen alueelta vähentäisi osaltaan muiden, myös rauhoitettujen lintujen pesä- ja poikastuhoja. Asia tulee huomioida suoraan asetuksessa.

Luonnonhoitotyöt

Metsästäjien näkökulmasta riistan- ja luonnonhoitotöiden rajoittamiseen tai kieltäminen nähdään epätoivottuna kehityksenä. Riistanhoitotöihin kuuluva vesilintujen pönttöjen ja muiden pesälaitteiden rakentaminen, vieminen maastoon ja huoltaminen on tutkitusti todettu keino edistää vesilintujen poikastuotoa. Tätä ei saa jatkossakaan tarpeettomasti rajoittaa suojeltavilla alueilla.

Paikka 9.12.2021

RANTA-VIRKKULAN ERÄNKÄVIJÄT RY

Erkki Matturi
puheenjohtaja